

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

Napisao: [Ljubica Jurič](#) 09.09.2025.

NEVIDLJIVE RUKJE SUSTAVA

Tu sam, ali me ne vidiš: kako izgleda rad žene koja podržava, a sama podršku nema

U drugom tekstu iz [serijala](#) "Nevidljive ruke sustava - žene koje drže društvo, ali ne i moć", koji provodim u sklopu Programa za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama Agencije za elektroničke medije, ostajem u obrazovnom sustavu.

Obrazovanje je sektor koji u Hrvatskoj nose žene, ali u kojem rijetko odlučuju o smjeru njegovog razvoja. Danas govorimo o njima - tihoj **podršci učenicima s teškoćama**, produženoj ruci učitelja i nevidljivoj niti koja drži razred na okupu. Njihov posao je emocionalno i fizički iscrpljujući, a društvena i institucionalna valorizacija gotovo nepostojeća. Iako je riječ o profesiji koja uvelike oblikuje živote djece i roditelja, pomoćnice, odnosno **asistentice u nastavi** i dalje se bore s niskim plaćama, lošim statusom i neujednačenim uvjetima rada.

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

No, vratimo se na početak, na roditelje.

Dijete raste... i dalje treba potporu

„Mama, postoji kašnjenje u razvoju“, naša sugovornica počinje svoju priču. Zvat ćemo je jednostavno - mama. S mamom sam razgovarala ne bih li od nje dobila potvrdu svojoj tezi - pomoćnice u nastavi su roditeljima pravo, malo čudo. „U trenutku kada se te riječi izgovore, roditelj je već svjestan da postoji poteškoća. Svjestan si, ali se istodobno nadaš da se varaš, pretjeruješ, tražiš problem kojeg nema.

Nakon prvih procjena i dijagnoza, opet nada kako će baš tvoje dijete uhvatiti korak s vršnjacima, kako je samo stvar stalnog i kontinuiranog rada te stručne pomoći. Istodobno, dijete se ne snalazi niti s vršnjacima niti sa zadacima koje ti isti vršnjaci jednostavno svladavaju.

U svijet tvog djeteta i cijele obitelji ulazi niz stručnjaka. Stručnjaci raznih profesija rade s djetetom sat - dva tjedno, mama ili tata su u prostoriji ili čekaju ispred.

Dijete raste... Vrtić, odgode, škola... i dalje treba potporu. Više ne čekate u prostoriji ili ispred. Niste na dva koraka dalje. Sada predajete svoje najvrjednije nekome na čuvanje, da mu pomaže u komunikaciji, druženju, učenju, u konačnici i higijeni.

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

Mi smo imali sreću. **Naša asistentica nije bila u prolazu.** Tu je već niz godina. Nije tu samo da podrži dijete na nastavi i učenju. Osjetiš kada netko radi nešto iz ljubavi, a ne zato što mora. I to smo osjetili s "našom" asistenticom. Pažnju, ljubav, zaštitu. Svoje dijete puštamo u školi bez straha, znajući da će biti zbrinuto.

Život s djetetom s poteškoćama donosi niz izazova za obitelj - užu i širu (ako su roditelji sretni imati takvu podršku). Asistent je dio sustava podrške razvoju djeteta, kao što su roditelji, obitelj, učitelji, profesori i stručnjaci. **Važnost asistenta je nekima možda neshvatljiva, ali za roditelje djeteta s poteškoćama ona je neprocjenjiva.**

Teško je ovako pobrojati i navesti sve probleme

„Tematika je kompleksna i teško je ovako pobrojati i navesti sve probleme. Naš rad je sigurno prepoznat, ali nije dovoljno vrednovan. Ta naša vrijednost ovisi o karakteru čovjeka koji ti je nadređen. Neki nas doživljavaju, a neki ne. Za nas je i ministar rekao da smo nosači torbi pa što onda očekivati od drugih! Ali ipak, većina nas ima dobra iskustva – i sa stručnom službom, i s učiteljima i s roditeljima“, kaže **Nataša Pavičić**, predsjednica Udruge pomoćnika u nastavi PUN-Hr.

Pitala sam je i kako emocionalni i fizički zahtjevi ovog posla utječu na privatni život. „Svakako da utječu na privatni život. Primjerice, ako radite s djecom koja se kreću **invalidskim kolicima**, morate ih dići, promijeniti pelenu, odvesti do toaleta, pomoći im u obavljanju higijenskih potreba... Takav rad dugoročno ostavi traga na vaše tijelo, kao i na psihičko stanje. Djeca mogu biti gruba (ne svojom krivnjom), verbalno i fizički agresivna, neka žive u jako lošim uvjetima, ponekad vas i druga djeca u razredu ometaju i, koliko god se vi pripremite i znate da to nije osobno, svejedno vas to dotiče“, pojašnjava Nataša.

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

Nevidljivi rad iza kulisa

Radni dan pomoćnice često ne završava zvonom. Uz praćenje učenika na nastavi, pomoć u svladavanju gradiva i izvođenju higijenskih potreba, mnoge se nakon škole suočavaju s porukama roditelja i djece koje stižu do kasno u noć.

„Moj rad u školi prošle školske godine bio je smjenski, što mi je odgovaralo jer sam mogla uskladiti svoje obaveze. Škola je od moga mjesta stanovanja bila udaljena 20 minuta vožnje automobilom. S obzirom na to da sam imala učenika koji je pratio normalni školski program, ali uz individualni rad zbog svoje tjelesne poteškoće, mogu reći da mi nijedan školski dan nije bio naporan. Iscrpljujuće su bile konstantne poruke nakon nastave koje bi znale dolaziti i u kasne noćne sate. Učeniku sam detaljno zapisivala sve radne zadatke iz svakoga predmeta (primjerice, što ima za domaći, kada će biti provjera, što treba napraviti za idući sat itd.). Unatoč činjenici da je sve bilo zapisano, očito je bilo lakše meni poslati poruku – u moje privatno, slobodno vrijeme“, priznaje sugovornica, koju ćemo nazvati **asistenticom A** da bismo zaštitili i nju i dijete kojem je pomagala.

„Ovaj posao je jako stresan i iscrpljujući, pogotovo ako nemate dobru suradnju s roditeljima, a isti ti roditelji očekuju da ćete sve vi raditi, čak i kada vam prestane radno vrijeme. Sto puta sam htjela ne odgovoriti na poruku, međutim uvijek bih našla opravdanje i rekla sama sebi – a što ćeš, pomoz!“ iskretna je naša asistentica A.

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

Ista smo pitanja postavili i **asistentici B.** „Radim u posebnom odjeljenju s učenicima koji imaju probleme u ponašanju. Teško se prilagođavaju na drugu djecu i često bude ljutnje, svađe, izazivanja. Naravno, ima puno smijeha i sreće, ali svakodnevni napor koji ulažemo da prihvatimo ostale učenike ogroman je. Ovaj posao traži puno srca, topline... mi moramo biti ruka vodilja cijeli dan. Nekada traži i fizičku snagu, ovisno o učeniku i teškoći. Nekada ima dana kad ih moramo fizički razdvajati zbog svađa i tučnjave“, pojašnjava.

Dakle, pomoćnice redovito preuzimaju zadatke koji nisu navedeni u opisu njihova posla – od fizičkog podizanja djece u kolicima do emocionalne potpore djeci koja dolaze iz nesigurnih ili disfunkcionalnih obitelji.

Status i plaća koji ne prate odgovornost

Premda u praksi obavljaju ključnu ulogu u funkcioniranju nastave, njihov status i dalje je nedefiniran. Nisu sigurni hoće li njihovo zanimanje uopće biti upisano u [Hrvatski kvalifikacijski okvir](#), a o koeficijentima plaće tek se nagađa.

„Plaća i status nisu u skladu s odgovornošću, pogotovo ne kod pomoćnika koji rade s više djece i s djecom s različitim teškoćama, kao npr. u posebnim razrednim odjelima i posebnim skupinama. Zato bi koeficijent plaće bio najispravnije mjerilo odgovornosti, a na njega bismo trebali imati pravo sada kad smo završili propisanu edukaciju, ali mi ne znamo je li naše zanimanje upisano u HKO, a kamoli hoćemo li imati koeficijent“, pojašnjava Nataša Pavičić.

←

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

„Plaća je zaista ponižavajuća. Znam da je većina asistenata dostupna 24 sata dnevno, a upravo to i neki od roditelja i očekuju“, kaže asistentica A. To potvrđuje i asistentica B: „Plaća ne odgovara odgovornosti i težini posla. Kao što sam napisala, mi smo njima podrška u svemu i nekada je jako teško, ovisno o stupnju teškoće, i zna biti jako izazovno. Ima dana kada nakon pet sati rada nemam snage ni progovoriti. Poslije posla mi treba samo mir i tišina da mogu napuniti baterije kako bih se mogla svojoj djeci posvetiti.“

Pritom ni prava nisu jednaka u cijeloj zemlji. Negdje im se priznaju prava iz kolektivnog ugovora, drugdje ne; negdje ih prijavljuju od 1. rujna, a drugdje tek od 8. „Naša prava i uvjeti rada trebali bi biti jednaki na razini cijele Hrvatske, a ne da se tumače različito od škole do škole“, poručuju.

Psihološki teret i izostanak sustavne podrške

Iako bi im stručna podrška trebala biti dostupna, u praksi često izostaje. Neke škole nemaju psihologa, a tamo gdje ga imaju – broj djece je prevelik da bi se mogao posvetiti svakom učeniku.

„Pristup stručnoj podršci trebali bismo imati svi, jer nam oni daju upute za rad, uvode u problematiku pojedinog djeteta i nude rješenja u radu s takvim djetetom. Treba istaknuti da većina nas tako i radi, dobivamo podršku i uputu. Ovo mišljenje je doneseno na temelju iskustava pomoćnika koji nam se svakodnevno javljaju“, poručuje predsjednica udruge PUN.

←

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

„Djeca s teškoćama jako se teško prilagođavaju i to ide sporo. Treba im pružiti više psihološke pomoći. Sustav to ne prepoznaje. Nema svaka škola psihologa, a ako ga ima, premalo se posvećuju djeci. Naravno, ne svojom voljom – jednostavno je previše djece na jednog psihologa“, dodaje asistentica B.

Mnoge pomoćnice priznaju da ih posao mijenja i privatno – frustracije s posla prelijevaju se u obiteljski život. „U jednom trenutku postala sam nepodnošljiva. Moj sin mi je rekao: ‘Mama, zašto si tako nervozna prema meni, kad učeniku odmah odgovoriš i ne dereš se na njega?’ Tada sam se slomila i zapitala samu sebe – jesam li normalna“, opisuje pomoćnica A.

Glas koji se rijetko čuje

Iako ih djeca često doživljavaju kao oslonac, a nastavnici ih vide kao podršku bez koje ne bi mogli provesti nastavu, njihov se glas rijetko čuje. „Okolina još uvijek misli da mi samo sjedimo u kutu“, iskreno priznaje pomoćnica B koja radi u posebnom odjeljenju s učenicima koji imaju problema u ponašanju.

Njihova prisutnost mijenja živote – ne samo djece kojoj pomažu, nego i cijelih razreda. „Asistenti su produžena ruka učiteljima i nastavnicima. Jasno je da nastavnik na 25 djece ne može posvetiti dovoljno pažnje jednom učeniku s poteškoćom. Zahvaljujući našem radu, ta djeca mogu ići u redovne škole i nisu obilježena“, objašnjava asistentica A.

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

Poruka sustavu i društvu

Kada bi mogli preko noći promijeniti jednu stvar, mnoge bi pomoćnice prvo tražile pravednu plaću i jednake uvjete rada. Druge bi ukinule ocjene u pojedinim predmetima, kako se djeci ne bi rušilo samopouzdanje. Gotovo sve bi tražile više psihološke podrške za djecu i sustavno prepoznavanje njihova posla.

„Svaki dan je novi izazov na koji te nitko ne pripremi. Čak i kad upoznajemo učenika prvi put, ne dobijemo uvid u njegove teškoće nego se sami snalazimo. Ipak, najveća nagrada je kada vidite da je dijete upisalo željenu školu i da zna da nije samo“, zaključuje asistentica A.

Izradu i objavljivanje serijala tekstova pod naslovom „Nevidljive ruke sustava – žene koje drže društvo, ali ne i moć“, autorice Ljubice Jurič, objavljenom na portalu Savjeti.hr financijski je podržala Agencija za elektroničke medije kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2025. godinu.

Ako želite još zanimljivih poslovnih i životnih savjeta, **prijavite se** na naš dvomjesečni [newsletter](#).

Google oglasi

Više ne prikazuj taj oglas

Zašto ovaj oglas? ⓘ

[Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300